

Opracowania sygnałne

AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM W IV KWARTALE 2006 R.

Urząd Statystyczny w Katowicach, ul. Owocowa 3, 40 – 158 Katowice

www.stat.gov.pl/urzedy/katow

e-mail: SekretariatUsKce@stat.gov.pl

tel.: 032 779 12 00
fax: 032 779 13 00, 258 51 55

Informacja została opracowana na podstawie uogólnionych wyników Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), przeprowadzonego w IV kwartale 2006 r. W szerszym zakresie wyniki badania zostaną zaprezentowane w publikacji Aktywność Ekonomiczna Ludności w województwie śląskim.

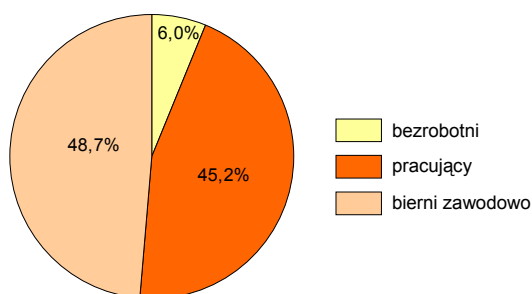
W IV kwartale 2006 r. liczba ludności w wieku 15 lat i więcej w województwie śląskim wyniosła 3,9 mln osób i nieznacznie wzrosła w porównaniu z analogicznym okresem ub. r. o 0,1%, natomiast zmalała w stosunku do poprzedniego kwartału o 2,6%. Województwo śląskie skupiało 12,3% ludności w wieku 15 lat i więcej w kraju, z tego 11,6% aktywnych zawodowo i 13,0% biernych zawodowo.

Liczba aktywnych zawodowo w ujęciu rocznym zmniejszyła się o prawie 3% (*w kraju o 1,7%*), natomiast biernych zawodowo wzrosła o 3,5% (*w kraju o 2,4%*). Wśród aktywnych zawodowo zanotowano wzrost liczby pracujących, przy znacznym spadku bezrobotnych. W omawianym okresie wzrosła liczba aktywnych zawodowo mężczyzn (o ponad 1%) i mieszkańców wsi (o prawie 5%), ale obniżyła się liczba aktywnych zawodowo kobiet (o 7,5%) oraz mieszkańców miast (o 4,4%).

W stosunku do poprzedniego kwartału liczba aktywnych oraz biernych zawodowo zmniejszyła się odpowiednio o: 2,9% i 2,4%. *W kraju zanotowano spadek liczby aktywnych zawodowo (o prawie 1%), przy jednoczesnym wzroście liczby biernych zawodowo (o 1,3%).*

Obciążenie pracujących osobami niepracującymi ukształtowało się na poziomie najniższym od początku roku. W IV kwartale 2006 r. na 1000 pracujących przypadało 1211 niepracujących (*w kraju 1105*), podczas gdy przed rokiem 1312 (*w kraju 1177*). W poprzednim kwartale na 1000 pracujących przypadało 1259 osób niepracujących.

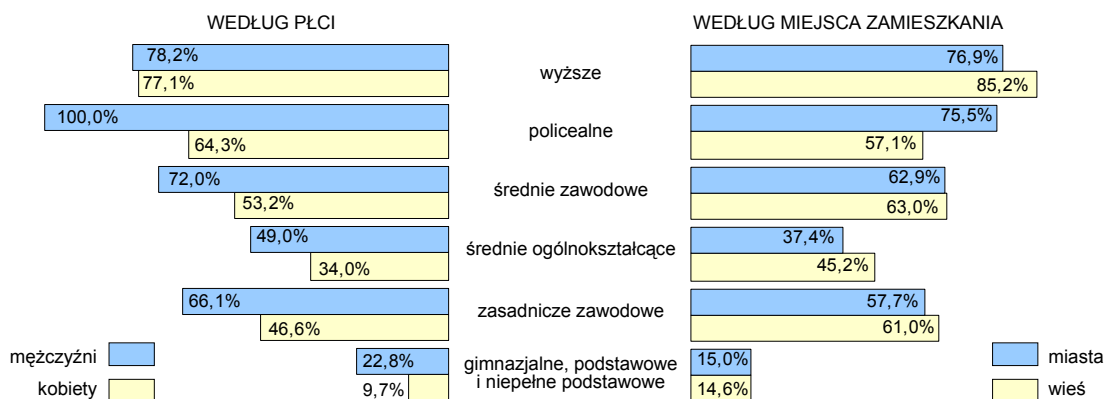
Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej według aktywności ekonomicznej w IV kwartale 2006r.

Aktywni zawodowo (osoby pracujące i bezrobotne) stanowili 51,2% ogólnej liczby ludności w wieku 15 lat i więcej (*w kraju 54,1%*). W porównaniu do danych sprzed roku oraz w stosunku do poprzedniego kwartału wskaźnik ten zmniejszył się odpowiednio o: 1,6 pkt i 0,2 pkt. W skali roku współczynnik aktywności zawodowej nieznacznie wzrósł dla mężczyzn (o 0,3 pkt), natomiast obniżył się dla kobiet (o 3,3 pkt). Rozpatrując poziom aktywności zawodowej według miejsca zamieszkania w miastach odnotowano jego spadek (o 2,3 pkt), a na wsi wzrost (o 1,6 pkt).

Nadal najwyższym współczynnikiem aktywności zawodowej charakteryzowały się osoby z wykształceniem wyższym (77,6%), natomiast najniższym z gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym (14,9%). W ujęciu rocznym wzrost tego wskaźnika odnotowano jedynie dla osób z wykształceniem policealnym o 1,4 pkt, a w porównaniu z poprzednim kwartałem z zasadniczym zawodowym o 2,1 pkt.

Współczynnik aktywności zawodowej według poziomu wykształcenia, płci i miejsca zamieszkania w IV kwartale 2006 r.

PRACUJĄCY

Zbiorowość pracujących w IV kwartale 2006 r. liczyła 1742 tys. osób i była wyższa niż przed rokiem o prawie 5%, ale nieznacznie niższa niż w poprzednim kwartale o 0,5%. W skali roku wzrosła liczba pracujących zarówno w miastach (o ponad 3%), jak i na wsi (o 13,3%). Wzrost dotyczył także mężczyzn (o prawie 9%) natomiast liczba pracujących kobiet zmniejszyła się o 0,4%.

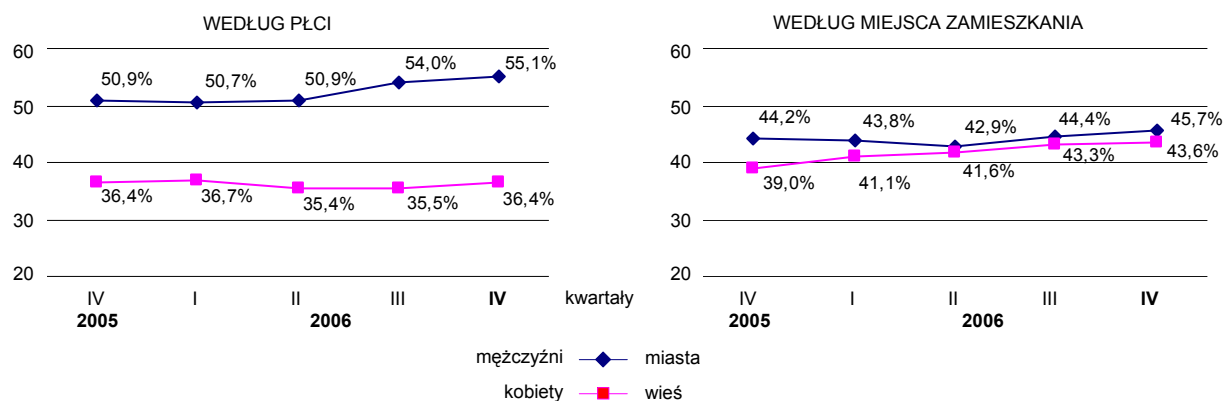
W porównaniu do poprzedniego kwartału nieznacznie zmniejszyła się liczba pracujących mężczyzn o 0,5% i kobiet o 0,4% oraz pracujących w miastach o 0,6%, wzrosła natomiast liczba pracujących na wsi o 0,3%.

Tabl. 1. Pracujący według płci i miejsca zamieszkania

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005		2006		
	IV kwartał	III kwartał	IV kwartał		
	w tysiącach		IV kwartał 2005 = 100	III kwartał 2006 = 100	
Ogółem	1664	1751	1742	104,7	99,5
mężczyźni	923	1010	1005	108,9	99,5
kobiety	741	741	738	99,6	99,6
Miasta	1377	1427	1419	103,1	99,4
Wieś	286	323	324	113,3	100,3

Wskaźnik zatrudnienia (miernik poziomu zatrudnienia) w IV kwartale 2006 r. dla ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej wyniósł 45,2% (w kraju 47,5%). Poziom zaangażowania zawodowego był znacznie niższy dla kobiet niż mężczyzn (o 18,7 pkt) oraz dla mieszkańców wsi niż miast (o 2,1 pkt).

Wskaźnik zatrudnienia według płci i miejsca zamieszkania

Wśród pracujących najliczniejszą grupę stanowiły osoby w wieku 25 – 34 lata (31,6%), których liczba w porównaniu z danymi ubiegłorocznymi wzrosła o ponad 12%. Osoby w wieku 35 – 44 lata stanowiły 25,7%, a w wieku 45 – 54 lata 25,5% ogółu pracujących. Niewielki był udział pracujących po 54 roku życia (6,9%) oraz osób młodych do 24 roku życia (10,3%).

Nadal największy odsetek pracujących posiadał wykształcenie policealne i średnie zawodowe (35,1%) oraz zasadnicze zawodowe (31,6%). Najmniejszy był udział pracujących z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym (prawie 5%). W ciągu roku odnotowano wzrost odsetka pracujących z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (o 1,8 pkt), natomiast spadek odsetka pracujących posiadających wykształcenie średnie ogólnokształcące (o 1,5 pkt).

Wykształcenie wyższe posiadało 28,6% kobiet wobec 17,7% mężczyzn, a wykształcenie policealne, średnie zawodowe i średnie ogólnokształcące 45,0% kobiet wobec 38,3% mężczyzn.

Tabl. 2. Wskaźnik zatrudnienia według poziomu wykształcenia w IV kwartale 2006 r.

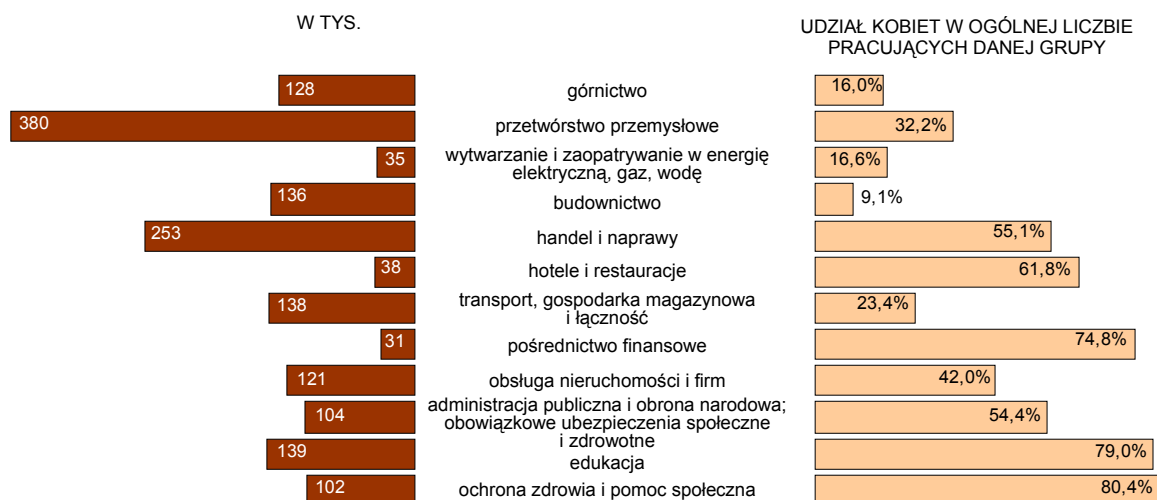
WYSZCZEGÓLNIENIE	Mężczyźni	Kobiety	Miasta	Wieś
	w %			
Wyższe	74,5	70,1	71,5	75,9
Policealne	93,1	56,1	67,9	47,6
Średnie zawodowe	67,1	47,7	57,3	59,6
Średnie ogólnokształcące	43,8	27,2	31,5	35,7
Zasadnicze zawodowe	58,6	39,2	48,9	57,1
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe	17,5	5,2	9,7	11,1

Rozpatrując zbiorowość pracujących pod względem statusu zatrudnienia, najliczniejszą grupę tworzyli pracownicy najemni – 1529 tys. osób (87,8%). Ich liczba wzrosła zarówno w skali roku (o ponad 5%), jak i w ciągu kwartału (o 0,5%). Pracodawcy i pracujący na własny rachunek liczyli 194 tys. osób (ponad 11%), ich liczba nie zmieniła się w porównaniu do ub. r., natomiast zmniejszyła się w stosunku do III kwartału 2006 r. o ponad 5%. Najmniej liczną grupę pracujących stanowili pomagający członkowie rodzin (ponad 1%).

Prawie 92% ogółu pracujących pracowało w pełnym wymiarze czasu pracy (o 5,7% więcej niż przed rokiem). W niepełnym wymiarze czasu pracy częściej pracowały kobiety (11,8%) niż mężczyźni (5,4%) oraz mieszkańcy miast w porównaniu z mieszkańcami wsi (8,4% wobec 6,8%).

Charakterystyczną cechą województwa jest duży udział pracujących w przemyśle, który w IV kwartale 2006 r. wyniósł 31,2%. Wśród mężczyzn odsetek pracujących w przemyśle ukształtował się na poziomie 39,1%, a wśród kobiet – 20,1%.

Pracujący według wybranych sekcji w IV kwartale 2006 r.

Biorąc pod uwagę wykonywane zawody najwięcej osób pracowało w charakterze robotnika przemysłowego i rzemieślnika (21,0%) oraz specjalisty (prawie 17%). Najmniej osób pracowało w zawodzie rolnika, ogrodnika, leśnika i rybaka (2,9%).

Niewielki odsetek ogółu pracujących stanowiły osoby pracujące w więcej niż jednym miejscu pracy (prawie 6%). W ciągu roku ich liczba zwiększyła się o 3,0%, a w stosunku do poprzedniego kwartału o ponad 12%. Dodatkową pracę najczęściej podejmowały osoby z wykształceniem wyższym (ponad 41% ogółu pracujących w więcej niż jednym miejscu pracy) oraz osoby w wieku 35 – 44 lata (34,3%).

Innej pracy niż obecnie wykonywana poszukiwało 97 tys. osób, tj. 5,6% ogółu pracujących. Główną przyczyną poszukiwania nowej pracy była chęć poprawy warunków finansowych, którą zadeklarowała ponad połowa omawianej zbiorowości. Stałej pracy poszukiwało ponad 14% osób. Najniższy odsetek poszukujących innej pracy odnotowano wśród osób z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym (ponad 1%) oraz w wieku 55 lat i więcej (1,6%), najwyższy natomiast dla osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym (ponad 14%), a także dla pracujących w ochronie zdrowia i pomocy społecznej (prawie 12%).

W strukturze gospodarstw domowych z osobami pracującymi (bez bezrobotnych) prawie 92% stanowiły gospodarstwa z jedną lub dwiema osobami pracującymi. W ciągu roku wzrósł udział gospodarstw z jedną osobą pracującą o 0,6 pkt, natomiast zmniejszył się udział gospodarstw z dwoma osobami pracującymi o 1,4 pkt. W dalszym ciągu niewiele było gospodarstw domowych z trzema pracującymi – 7,0% (przed rokiem 6,2%) oraz z czterema i więcej – 1,3% (przed rokiem również 1,3%).

BEZROBOTNI

W IV kwartale 2006 r. liczba bezrobotnych wyniosła 232 tys. osób. Była mniejsza zarówno w skali roku (o 37,1%), jak i w porównaniu do poprzedniego kwartału (o 17,7%).

Większy spadek liczby bezrobotnych w skali roku dotyczył mężczyzn (o 39,8%) niż kobiet (o 34,7%). Liczba bezrobotnych zmniejszyła się zarówno w miastach (o 36,7%), jak i na wsi (o prawie 41%).

W ujęciu kwartalnym liczba bezrobotnych mężczyzn i kobiet zmniejszyła się odpowiednio o: 20,3% i 15,4%. Mniejsze bezrobocie dotyczyło zarówno mieszkańców wsi (liczba bezrobotnych zmalała o 22,0%), jak i miast (spadek o 16,7%).

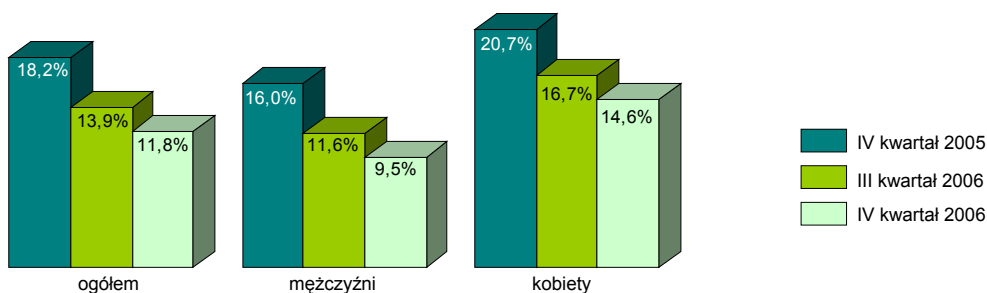
Tabl. 3. **Bezrobotni według płci i miejsca zamieszkania**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005		2006		
	IV kwartał	III kwartał	IV kwartał		
	w tysiącach			IV kwartał 2005 = 100	III kwartał 2006 = 100
Ogółem	369	282	232	62,9	82,3
mężczyźni	176	133	106	60,2	79,7
kobiety	193	149	126	65,3	84,6
Miasta	316	240	200	63,3	83,3
Wieś	54	41	32	59,3	78,0

Wśród ogółu bezrobotnych spełniających warunki stosowane w BAEL zarejestrowanych w urzędach pracy było 166 tys. osób, tj. 71,6% ogółu. Zarówno w skali roku, jak i na przestrzeni kwartału wystąpił spadek liczby bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy odpowiednio o: 39,2% i 13,5%. Zasiłek dla bezrobotnych pobierało zaledwie 7,8% ogółu zarejestrowanych. Wśród osób posiadających prawo do zasiłku większość stanowili mężczyźni (ponad 69%) oraz mieszkańcy miast (ponad 92%).

Stopa bezrobocia w IV kwartale 2006 r. wyniosła 11,8% i była mniejsza w porównaniu z ub. r. o 6,4 pkt procentowego oraz w stosunku do III kwartału 2006 r. o 2,1 pkt.

Stopa bezrobocia

W porównaniu z analogicznym okresem ub. r. stopa bezrobocia obniżyła się w miastach o 6,3 pkt i na wsi o 6,9 pkt. Na przestrzeni kwartału natężenie bezrobocia w omawianych grupach spadło o około 2 pkt.

W dalszym ciągu najbardziej zagrożeni bezrobociem byli ludzie młodzi. Natężenie bezrobocia dla osób w wieku 15 – 24 lata wyniosło 25,3%. Pomimo jego spadku na przestrzeni roku o 13,8 pkt i w ujęciu kwartalnym o 3,2 pkt, ponad 2-krotnie przekroczyło stopę bezrobocia ogółem. Najniższą stopę bezrobocia odnotowano wśród osób w wieku 35 – 44 lata (7,3%).

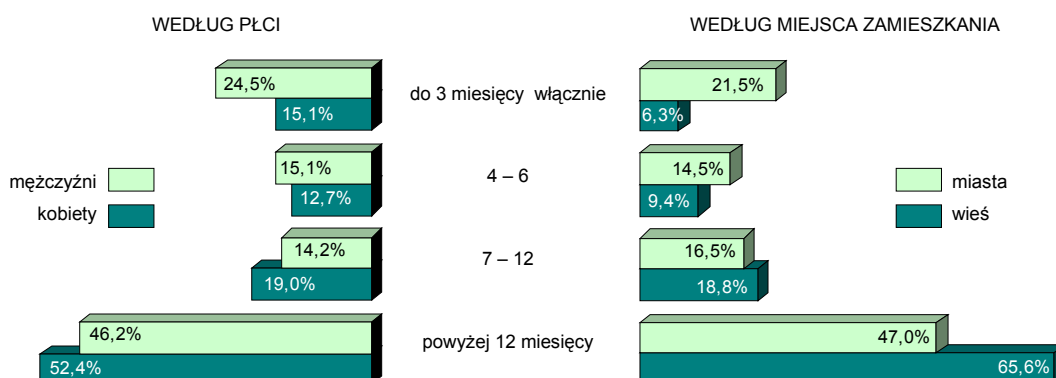
Obok ludzi młodych nadal najbardziej obciążone bezrobociem były osoby o niskim poziomie wykształcenia, które stanowiły ponad połowę ogółu bezrobotnych. Stopa bezrobocia wśród osób z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym wyniosła 32,3%. W skali roku odnotowano jej znaczny spadek o 11,6 pkt. Najniższe natężenie bezrobocia wystąpiło wśród osób z wykształceniem wyższym (7,2%), ale w porównaniu z ub. r. wzrosło ono o 0,8 pkt.

Tabl. 4. Stopa bezrobocia według poziomu wykształcenia w IV kwartale 2006 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Mężczyźni	Kobiety	Miasta	Wieś
	w %			
Wyższe	4,8	9,1	7,0	8,7
Policealne	6,9	12,7	10,0	16,7
Średnie zawodowe	6,8	10,5	8,9	5,4
Średnie ogólnokształcące	10,6	20,0	15,7	21,1
Zasadnicze zawodowe	11,6	16,0	15,3	5,8
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe	23,4	46,0	35,1	24,2

Poszukujący pracy stanowili prawie 97% ogółu bezrobotnych, w tym ponad połowa poszukiwała pracy przez okres dłuższy niż 12 miesięcy. Zanotowano zmniejszenie się tej grupy osób zarówno na przestrzeni roku o 46,0% jak i kwartału o ponad 23%. Nadal długotrwałe bezrobocie w większości dotyczyło kobiet oraz mieszkańców wsi.

Struktura bezrobotnych według okresu poszukiwania pracy, płci i miejsca zamieszkania w IV kwartale 2006 r.

Większość osób poszukiwała pracy przez krewnych i znajomych (82,3%), powiatowy urząd pracy (69,8%) oraz poprzez bezpośredni kontakt z zakładem pracy (65,9%). Prawie 45% bezrobotnych zamieszkało lub odpowiadało na ogłoszenia. Niewielki odsetek (8,6%) podjął starania o zorganizowanie własnego miejsca pracy. Należy tu zaznaczyć, iż jedna osoba mogła podać więcej niż jedną odpowiedź.

Bezrobotni poprzednio pracujący w IV kwartale 2006 r. liczyli 174 tys. osób i stanowili trzy czwarte ogółu bezrobotnych. Pomimo znacznego spadku tej grupy bezrobotnych w skali roku, jej odsetek wzrósł o 3,2 pkt. Głównymi powodami zaprzestania pracy przez osoby poprzednio pracujące były:

- likwidacja zakładu pracy lub stanowiska (67 tys. wobec 129 tys. przed rokiem),
- zakończenie pracy na czas określony, dorywczej (44 tys. wobec 43 tys.),
- zwolnienie z innych przyczyn (20 tys. wobec 33 tys.).

Populacja osób dotychczas nie pracujących liczyła 57 tys. i stanowiła 24,6% ogółu bezrobotnych. Liczba dotychczas nie pracujących zmniejszyła się w stosunku do danych ubiegłorocznych o ponad 45% oraz w skali kwartału o 13,6%. Większość z nich stanowiły kobiety (prawie 67%) oraz mieszkańcy miast (80,7%).

Bezrobotni uprzednio pracujący (bez osób, które mają przerwę w pracy 8 lat i więcej) w IV kwartale 2006 r. liczyli 148 tys. osób, co stanowiło prawie 64% ogółu bezrobotnych. Ich liczba zmniejszyła się w ciągu roku o 27,5% oraz kwartału o 17,8%. Ponad połowę uprzednio pracujących stanowili mężczyźni. Ostatnim miejscem pracy dla większości osób omawianej populacji był sektor prywatny (77,7%). Najwięcej osób uprzednio pracowało w: handlu i naprawach (25,0%), przetwórstwie przemysłowym (24,3%), budownictwie (12,2%). Mężczyźni najczęściej uprzednio pracowali w przetwórstwie przemysłowym i budownictwie (po 22,4%), natomiast kobiety w handlu i naprawach (33,3%).

Przeciętny czas poszukiwania pracy przez bezrobotnych uprzednio pracujących wyniósł 16,2 miesiąca i skrócił się o ponad 4 miesiące w porównaniu z IV kwartałem 2005 r. oraz o ponad 1 miesiąc w stosunku do poprzedniego kwartału. Przeciętnie krócej trwało poszukiwanie pracy przez uprzednio pracujących mężczyzn (prawie 15 miesięcy) niż kobiety (17,6 miesięcy). Największą grupę poszukujących pracy stanowiły osoby ze stażem pracy do 1 roku (45,3%), natomiast najmniejszą ze stażem 4 – 5 lat (4,7%).

Gospodarstwa domowe z przynajmniej jedną osobą bezrobotną stanowiły ponad 11% ogółu gospodarstw domowych (przed rokiem ponad 17%). Wśród nich przeważały gospodarstwa z jedną osobą bezrobotną (88,6%).

BIERNI ZAWODOWO

W IV kwartale 2006 r. ludność bierna zawodowo liczyła 1877 tys. osób, co stanowiło prawie 49% ludności w wieku 15 lat i więcej. W porównaniu do IV kwartału 2005 r. jej liczba zwiększyła się o 3,5%, była natomiast mniejsza niż w poprzednim kwartale o 2,4%. Wśród ogółu biernych zawodowo przeważały kobiety (62,0%), ich liczba w skali roku wzrosła o prawie 6%. W ujęciu rocznym wzrosła liczba biernych zawodowo mieszkańców miast o prawie 5%, natomiast zmalała zamieszkałych na wsi o ponad 1%.

Współczynnik obciążenia ekonomicznego (liczba biernych zawodowo przypadających na 1000 pracujących w wieku 15 lat i więcej) w IV kwartale 2006 r. wyniósł 1077 (w kraju – 965). Był ponad 2-krotnie wyższy dla kobiet (1577) niż dla mężczyzn (710). Większe obciążenie ludności pracującej biernymi zawodowo odnotowano na wsi (1198) niż w miastach (1050).

Wśród biernych zawodowo przeważały osoby w wieku produkcyjnym (999 tys., tj. 53,2%). Ich liczba zwiększyła się w stosunku do analogicznego okresu ub. r. o ponad 1%, natomiast zmniejszyła się w porównaniu z poprzednim kwartałem o prawie 5%. Grupa osób w wieku poprodukcyjnym liczyła 700 tys. (37,3%), tj. więcej zarówno w skali roku, jak i kwartału odpowiednio o: 4,6% i 0,3%. Bierni zawodowo w wieku przedprodukcyjnym liczyli 179 tys. osób – 9,5% (przed rokiem 160 tys., tj. 8,8%).

Większość biernych zawodowo to osoby z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym (prawie 39%) oraz zasadniczym zawodowym (24,0%). Bierni zawodowo posiadający wykształcenie wyższe stanowili ponad 6% ogółu omawianej zbiorowości. W skali roku wystąpił spadek jedynie liczby biernych zawodowo legitymujących się wykształceniem zasadniczym zawodowym (o ponad 3,2%).

W największym stopniu wzrosła liczba osób biernych zawodowo z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (o 14,0%).

Spośród ogólnej liczby biernych zawodowo ponad 99% nie poszukiwało pracy. Ich liczba była większa niż przed rokiem (o 3,4%) i niższa niż w poprzednim kwartale (o 2,5%). Głównymi przyczynami bierności były: emerytura (39,9% ogółu osób nieposzukujących pracy), nauka, uzupełnianie kwalifikacji (22,4%), choroba, niesprawność (16,0%), obowiązki rodzinne związane z prowadzeniem domu (13,1%).

Tabl. 5. **Bierni zawodowo według przyczyn nie poszukiwania pracy, płci i miejsca zamieszkania w IV kwartale 2006 r.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Mężczyźni	Kobiety	Miasta	Wieś
	w % ogółu danej grupy			
Zniechęcenie bezskutecznością poszukiwania pracy.....	34,7	65,3	86,1	15,3
Nauka, uzupełnianie kwalifikacji	48,9	51,1	79,9	20,1
Obowiązki rodzinne związane z prowadzeniem domu	5,7	93,9	77,5	22,5
Emerytura	45,0	55,0	78,6	21,4
Choroba, niesprawność	38,4	61,6	80,1	19,9

Uprzednio pracowało prawie 73% biernych zawodowo. W skali roku odnotowano wzrost liczby omawianej zbiorowości o 3,0%, natomiast w porównaniu z poprzednim kwartałem spadek o ponad 2%. Głównymi powodami zaprzestania pracy były:

- emerytura, renta (64,6% uprzednio pracujących),
- likwidacja zakładu pracy lub stanowiska pracy (9,6%)
- inne powody osobiste lub rodzinne (7,4%).

PODSUMOWANIE

Wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności w IV kwartale 2006 r. w województwie śląskim wskazują, że sytuacja na rynku pracy polepszyła się. W porównaniu do sytuacji przed rokiem odnotowano wzrost liczby pracujących, przy jednoczesnym spadku liczby bezrobotnych i stopy bezrobocia. Liczba osób długotrwale bezrobotnych zmniejszyła się, jednak jej udział w ogólnej zbiorowości bezrobotnych pozostawał nadal wysoki.

Sytuacja kobiet na rynku pracy nadal pozostawała niekorzystna. Stanowiły one ponad połowę ogólnej populacji bezrobotnych. Stopa bezrobocia wśród kobiet była wyższa niż wśród mężczyzn. Mniejsze było zaangażowanie kobiet w procesie pracy. Częściej niż mężczyźni rezygnowały z pracy ze względów rodzinnych.

W trudnej sytuacji na rynku pracy pozostawali ludzie młodzi w wieku 15 – 24 lata oraz osoby z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym, dla których notowano najwyższą stopę bezrobocia.

Aktywność zawodowa ludności w wieku 15 lat i więcej znalazła odzwierciedlenie w aktywności zawodowej członków gospodarstw domowych. W prawie połowie gospodarstw domowych z osobami pracującymi w IV kwartale 2006 r. była jedna osoba pracująca. Wśród gospodarstw z osobami bezrobotnymi dominowały gospodarstwa z jedną osobą bezrobotną. Spośród ogólnej liczby gospodarstw domowych, ponad jedną trzecią stanowiły gospodarstwa bez osób czynnych zawodowo.

Opracowanie: Anna Molenda

Katowice, kwiecień 2007